

سطح سلنیوم سرم زنان مبتلا به سرطان پستان در بیماران مراجعه کننده به انستیتو کانسر در سال ۱۳۸۳ و مقایسه آن با افراد سالم

دکتر محمدرضا میر^{۱*}، دکتر پروسا میر^۲، دکتر سارا علمی^۳، دکتر مجتبی ملکی دلارستانی^۴

چکیده

مقدمه: سرطان پستان مهمترین سرطان کشنده در خانم ها بوده، میانگین سنی آن در کشور ما ۴۸ سال است که از میانگین سن سرطان پستان در کشورهای پیشرفته بسیار پایین تر می باشد. از طرفی سلنیوم (Selenium) می تواند به طرق مختلف از جمله به وسیله افزایش پاسخ ایمنی، حمایت سلول در برابر اکسیداسیون رادیکال های آزاد یا با کاهش ایجاد متابولیت های سرطان زا، از ایجاد سرطان جلوگیری کند. شیوع بالای سرطان پستان در زنان و میانگین سنی پایین تر آن در کشور ما، این بیماری را حایز اهمیت تر می کند. مطالعات مختلف نقش مفید سلنیوم سرم را در جلوگیری از ایجاد سرطان نشان می دهند و دیر زمانی است که سلنیوم در کشورهای پیشرفته به عنوان مکمل مفید غذایی استفاده می شود. از آنجا که در نقاط مختلف، مطالعات متفاوتی در مورد سطح سلنیوم در بیماران سرطانی انجام شده است، ما نیز تصمیم گرفتیم به بررسی سطح سلنیوم در بیماران ایرانی مبتلا به سرطان پستان بپردازیم. از طرفی دیگر در یک مطالعه مورد-شاهد، میزان سلنیوم خون افراد مبتلا به سرطان پستان را با گروه شاهد مقایسه کنیم و همچنین بین گروه های سنی (بالا تر از ۴۸ سال و زیر ۴۸ سال) مقایسه ای انجام دهیم.

روش بررسی: ۴۵ نفر افراد زیر ۴۸ سال مبتلا به سرطان پستان را که هیچ درمانی برای تومورشان انجام نشده و ۳۳ نفر افراد بالای ۴۸ سال مبتلا به بیماری که آنها نیز درمان نشده بودند را به عنوان گروه مورد و ۴۶ نفر افراد سالمی که از نظر سن و مکان زندگی با مبتلایان جور شده بودند را به عنوان گروه شاهد انتخاب نمودیم؛ بدین نحو که از گروه شاهد، ۲۳ نفر بالای ۴۸ سال و ۲۳ نفر زیر ۴۸ سال سن داشتند. بعد از جمع آوری نمونه خون و آماده سازی آنها، غلظت سلنیوم به روش جذب اتمی (Atomic absorption) اندازه گیری شد. اطلاعات مربوط به نوع بافت شناسی، درجه و مرحله تومور، مصرف سیگار و فاکتورهای ایمونوهیستوشیمی (Imunohistochemistry (IHC نیز جمع آوری شد.

نتایج: متوسط سطح سلنیوم سرم ۸۷ نفر زن مبتلا به سرطان پستان $161/20 \mu\text{g/l}$ با انحراف معیار $46/27 \mu\text{g/l}$ و متوسط سطح سلنیوم سرم ۴۶ زن گروه شاهد $187/71 \mu\text{g/l}$ با انحراف معیار $48/75 \mu\text{g/l}$ می باشد که تفاوت آماری معنی داری است ($P=0/001$). متوسط میزان سلنیوم در زنان مبتلا به سرطان کوچکتر از ۴۸ سال، $169/35 \mu\text{g/l}$ با انحراف معیار $47/34 \mu\text{g/l}$ و متوسط میزان سلنیوم سرم در زنان مبتلا به سرطان مسن تر از ۴۸ سال $155/39 \mu\text{g/l}$ با انحراف معیار $46/68 \mu\text{g/l}$ که از سه گروه دیگر کمتر بود. تفاوت سطح سلنیوم سرم بین گروه مورد و شاهد، در زنان مسن تر بیشتر بود ($P=0/007$) در حالی که زنان جوانتر از ۴۸ سال تفاوت معنی داری نداشتند ($P=0/23$).

نتیجه گیری: ممکن است تجویز سلنیوم به عنوان مکمل غذایی و به ویژه در سنین بالاتر، نقش محافظتی در مقابل ابتلا به سرطان پستان داشته باشد.

واژه های کلیدی: سلنیوم، سرطان پستان

مقدمه

سرطان پستان مهمترین سرطان کشنده در زنان است و میانگین سنی آن در کشور ما ۴۸ سال است که نسبت به کشورهای دیگر، میانگین پایین تری می باشد^(۱). سلنیوم با مصرف غذاهای مختلف مثل گوشت و حبوبات وارد بدن می شود. تنوع جغرافیایی در توزیع سلنیوم و کم بودن مقدار این ماده در غذا منجر به انجام تحقیقاتی بر پایه فرضیاتی از جمله

* نویسنده مسئول: دانشیار گروه جراحی عمومی - بیمارستان امام خمینی (ره)، انستیتو کانسر، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران،
تلفن همراه: ۰۹۱۲۱۱۵۸۹۰۲،
Email: mrmir@tums.ac.ir
۲- پزشک محقق مرکز تحقیقات سرطان، انستیتو کانسر
۳- دانشجوی پزشکی
۴- دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران، بیمارستان امام خمینی (ره)
۴- دستیار گروه گوش و حلق و بینی و جراحی سر و گردن
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص)
تاریخ دریافت: ۱۳۸۵/۳/۱۰
تاریخ پذیرش: ۱۳۸۵/۹/۱۴